

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Venäjän hyökkäys Ukrainaan tilannekuva

Sivistysvaliokunta 7.9.2022

Opetusneuvos, yksikön päällikkö Maija Airas

Opetusneuvos, yksikön päällikkö Laura Francke

Opetushallitus

Lukuvuoden 2022–2023 keskeiset kokonaisuudet

Poikkeuksellisena aikana keskeisintä on turvata:

Mahdollisimman tavallinen ja hyvä kasvatuksen ja koulutuksen arki oppijoille

Henkilöstön ja oppijoiden hyvinvointi

Henkilöstön keskittyminen opetus-, ohjaus- ja kasvatustyöhön

Palautuminen koronatilanteesta ja koronan opit

Varautuminen monihäiriötilanteessa

Tulevaisuususko ja kriisinkestävyys

**Ukrainalaisten tukeminen
varhaiskasvatuksessa,
opetuksessa ja
koulutuksessa**

Ukrainalaiset varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja koulutuksessa

- Opetushallitus julkaisee kahden viikon välein Koski- ja Varda-tietovarantojen tiedot maakunnittain. Myöhemmin syksyllä siirrytään kuukauden päivitysväliin.
- Suurimmat määrät ovat perusopetukseen valmistavassa opetuksessa.
- Myös varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa olevien määrä kasvaa.
- Eniten ukrainalaisia on Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Nämä kaksi maakuntaa ovat vastaanottaneet 38 % kaikista kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen piirissä olevista tulijoista.
- [Tiedonkeruun tiedot löydät täältä](#)

Ukrainasta paenneet varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen koulutuksessa (25.8.2022)

	Tilanne 31.5.2022	Tilanne 14.6.2022	Tilanne 1.8.2022	Tilanne 12.8.2022	Tilanne 25.8.2022
Varhaiskasvatus	170	264	268	372	473
Esiopetus	83	59	32	79	270
Perusopetukseen valmistava opetus	2702	3050	2984	3247	3685
Perusopetus	151	134	94	233	367
Aikuisten perusopetus	152	154	147	145	174
Lukiokoulutukseen valmistava koulutus (LUVA)	0-4	0-4	0-4	0-4	-
IB-tutkinto	0-4	0-4	0-4	11	18
Lukiokoulutus	17	16	17	35	49
Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA)	12	13	13	12	-
Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)	0-4	0-4	0-4	0-4	-
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)	-	-	0-4	0-4	183
Ammatillinen koulutus	144	167	169	227	273
Yhteensä	3446	3900	3797	4466	5595

Lähde: KOSKI- ja VARDA-tietovaranto. Ukrainan kansalaiset joiden varhaiskasvatussuhde alkanut 24.2.2022 jälkeen (VARDA) tai joiden opinto-oikeus alkanut 20.2.2022 jälkeen (KOSKI).

Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa olevat suhteessa vastaanottojärjestelmän piirissä* oleviin lapsiin ja nuoriin

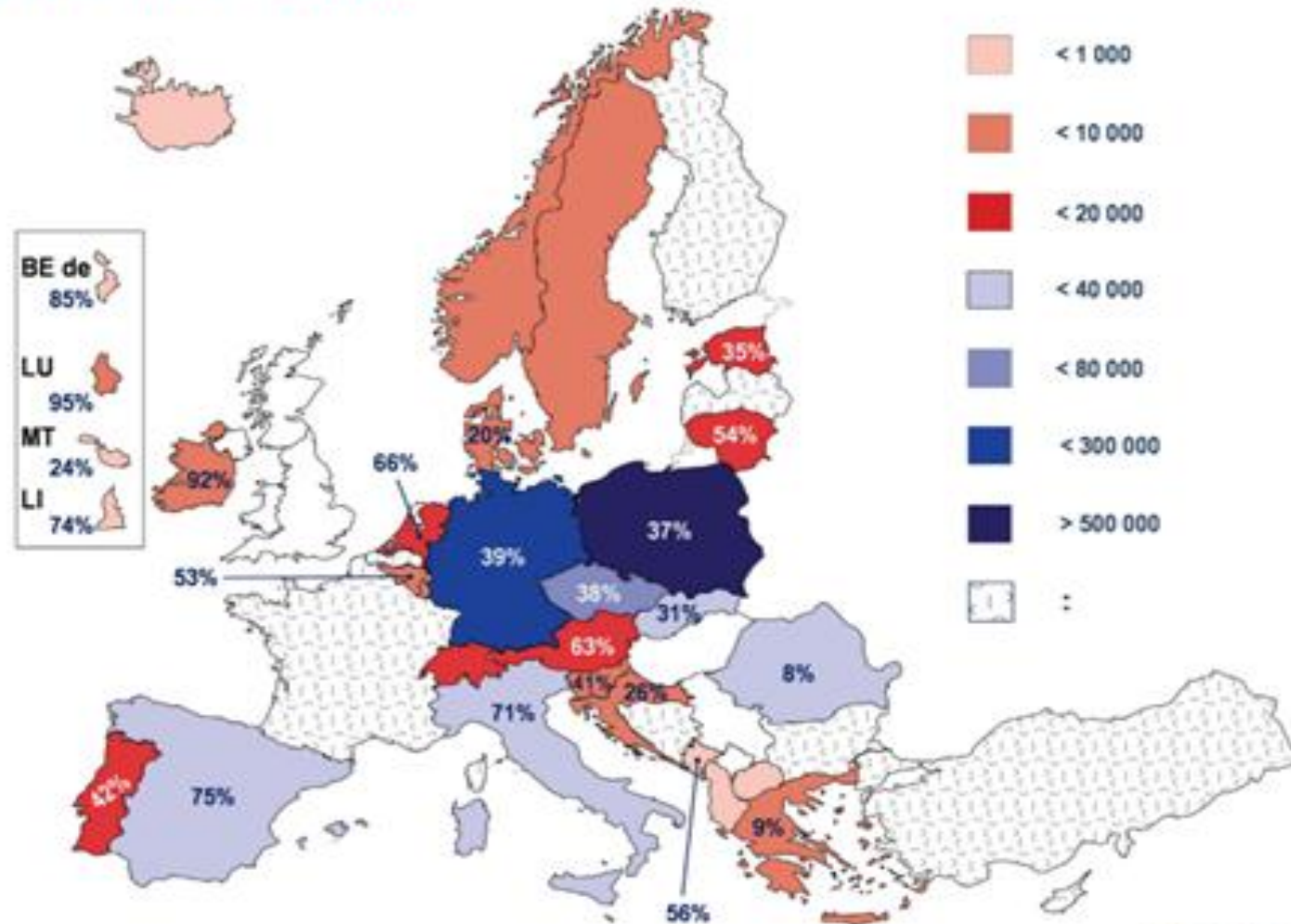
Varhaiskasvatus ja esiopetus	1-6 v vast.ottojärjestelmässä	Kasvatuksessa olevien osuus
743	3021	25 %

Perusopetus ja valmistava opetus	7-15 v vast.ottojärjestelmässä	Opetuksessa olevien osuus
4052	5980	68 %

*Migri: Vastaanottojärjestelmän piirissä olevat ukrainalaiset ikäluokittain, elokuun puolivälin tilanne.

Ukrainasta paenneet lapset ja nuoret Euroopan eri maissa keväällä 2022 (Lähde: Eurydice)

Figure 1: Number of refugee children and young people from Ukraine in European countries and the percentage of those enrolled in schools, May 2022

Source: Eurydice.

Opetushallituksen kysely kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjille toukokuussa 2022

- Ukrainasta paenneita saatiin kevään 2022 aikana suhteellisen hyvin sijoitettua varhaiskasvatukseen, opetukseen ja koulutukseen, eikä suuria jonoja päässyt muodostumaan.
- Eniten jonoa oli varhaiskasvatuksessa ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa esiopetuksessa, mutta yksittäisillä kunnilla voi olla verrattain isoja määriä.
- Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät arvioivat valmiuksistaan ottaa uusia lapsia ja nuoria kesällä 2022 / syksyllä 2022 kohtalaisen hyviksi:
 - 45 % arveli valmiuksiensa olevan melko tai erittäin hyvät,
 - 27 % ei hyvät eikä huonot,
 - 28 % vastaajista valmiuksiensa olevan melko huonot tai erittäin huonot.
- Syitä sille, että osa paenneista ei osallistu opetukseen Suomessa: lapset ja nuoret ovat ukrainalaisen etäopetuksen piirissä, toive pikaisesta paluusta omaan kotimaahan, kyselyn ajankohta lukuvuoden lopussa.

[Tarkemmat tiedot tiedonkeruista löydät täältä](#)

- Onko tarvetta uudelle kyselylle syksyllä 2022?

Ukrainasta paenneiden oppimisen tukeminen Suomessa

Ukrainasta paenneet varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa

Ukrainasta paenneiden lasten varhaiskasvatus ja esiopetus

Ukrainasta paenneiden lasten ja nuorten oppimisen tukeminen perusopetuksessa

Perusopetuksen oppilas- huolto on hyvinvointityötä ja tukee jokaista oppilasta

Materiaalia Ukrainasta paenneiden opetuksen tueksi

Ukrainasta paenneiden opiskelu lukiokoulutuksessa

Ukrainasta paenneiden opiskelumahdollisuudet ammatillisessa koulutuksessa

Ukrainalaisten lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen kesällä

Opetus- ja kulttuuriministeriön lisätalousarvio ukrainalaisten tukemiseen

- Varhaiskasvatus: 67 milj. euroa Ukrainan kriisin johdosta maksettavasta avustuksesta turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien lasten varhaiskasvatukseen
- Perusopetus ja lukiokoulutus: 1 milj. euron lisäys Ukrainasta saapuvien esi- ja perusopetus- sekä lukioikäisten suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tukemiseen. Kokonaiseuromäärä nousee tällä lisäyksellä n. 21 milj. euroon.
- Vapaa sivistystyö: 1,5 milj. euron lisäys suomen ja ruotsin kielen opetuksen järjestämisestä Ukrainasta tuleville turvapaikanhakijoille vapaassa sivistystyössä. Kokonaiseuromäärä kotouttamiskoulutuksessa nousee kuluvana vuonna 13,3 miljoonaa euroon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Opetushallitus tiedottavat rahoituksen jakamisen aikataulusta myöhemmin.

Varautuminen monihäiriötilanteessa

Varautuminen monihäiriötilanteen jatkumiseen

Osana normaalia varautumista kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien on hyvä varautua

- koronatilanteen jatkumiseen
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan -vaikutuksiin
- Suomen turvallisuustilanteen muuttumisen myötä mahdollisiin hybridi- ja kyberturvallisuusuhkiin sekä informaatiovaikuttamiseen.

Kuntien tulee varautua siihen, että kasvatus ja koulutus pystytään myös kriisiolosuhteissa järjestämään mahdollisimman täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus ja aluehallintovirastot sekä Kuntaliitto tukevat kasvatuksen ja koulutuksen järjestäjiä varautumistyössä.

Opetushallitus tukee

Tuemme kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä tarjoamalla tukimateriaaleja ja neuvontaa. Ohjeistamme löytyy tietoa esimerkiksi seuraavista aiheista:

- koronatilanteen jatkumiseen varautuminen
- tukea viime vuosien poikkeuksellisesta ajasta palautumiseen sekä turvallisen ja hyvän koulutuksen ja kasvatuksen arjen rakentamiseen koronatilanteen tasaantuessa
- Ukrainasta paenneiden oppisen tukeminen Suomessa
- Venäjän hyökkäyksen käsittely kasvatuksessa ja koulutuksessa
- kriisinkestävyys monihäiriötilanteessa
- hybridi- ja kyberturvallisuushkiin sekä informaatiovaikuttamiseen varautuminen

Lisätietoa: www.oph.fi/korona www.oph.fi/ukraina

Venäjän hyökkäys Ukrainaan: kansainvälisen yhteistyön tilannekuvaa

Tukitoimet Ukrainan koulutussektorille ja Ukrainasta paenneille 1/2

- Osana Erasmus+ -ohjelman tukitoimia Ukrainasta paenneille:

¾ suomalaisista korkeakouluista käyttänyt mahdollisuutta uudelleen kohdentaa Erasmus+ -rahoitusta Ukrainasta paenneille; runsaammin yhteydenottoja niihin korkeakouluihin, jotka ovat avoimesti tiedottaneet opiskelumahdollisuuksista; kiinnostus kohdistunut etenkin yliopistoihin ja niihin amkeihin, joilla olemassa olevia Ukraina-kumppanuuksia. Arviot henkilömääristä maltillisia (+/- 500 ?)

Ukrainan korkeakoulujen näkökulmassa korostuu institutionaalisen yhteistyön vahvistaminen

Muilla kouluasteilla Erasmus+ -tuen hyödyntäminen Ukrainasta paenneiden tukemiseen jäänyt toistaiseksi vähäiseksi (mahdollisuudet avautuivat kevätlukukauden lopulla)

Euroopan tasolla Erasmus+ -toimilla merkitystä erityisesti suuren määrän pakolaisia vastaanottaneissa maissa

Tukitoimet Ukrainan koulutussektorille ja Ukrainasta paenneille 2/2

- Osana kansallista korkeakoulutuksen toimenpideohjelmää

OPH:n Venäjä-yhteistyöhön varattuja vuoden 22 määrärahoja uudelleen kohdennettu apurahoihin Ukrainasta paenneille tai Suomessa jo valmiiksi oleskeleville ukrainalaisille tohtoriopiskelijoille väitöskirjatyon jatkamiseen suomalaisissa yliopistoissa:

<https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/edufi-fellowship-doctoral-students-ukraine>

Tiedotussivusto ja sitä tukeva keskitetty neuvonta korkeakoulujen avaamasta koulutustarjonnasta sekä tukitoimista Ukrainasta pakeneville opiskelijoille ja tutkijoille

<https://www.studyinfinland.fi/ukraine>

- Keskustelua: Ukrainasta paenneiden opiskelijoiden kokemat käytännön haasteet (esim pankkitilit, todistusten saaminen Ukrainasta, maasta poistumiseen vaadittavat dokumentit), tukitoimet pidemmällä aikavälillä
- Ukrainan koulutussektorin jälleenrakennus: kaupallisten toimijoiden yhteistyöalustana Education Finland -ohjelman Ukraina-sparrausryhmä. Suomen puutuoteteollisuus ry:n kanssa valmisteilla yhteinen puukouluhanke Ukrainaan (konsortion rakentaminen, rahoitus auki)